

A Fővárosi Ítéltábla dr. ... ügyvéd (fél címe 3) által képviselt ... felperesnek dr. ... ügyvéd (fél címe 1) által képviselt ... alperes ellen vállalkozási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. július 6. napján kelt 17.G.42.982/2016/14. számú ítélete ellen az alperes által 15. és 17. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.000.000 (Egymillió) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget, továbbá az illetékfeljegyzési jogára tekintettel az államnak külön felhívásra 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével - a felperes elsődleges keresetének helyt adva - kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 226.345.478 forintot és ezen összegből 60.101.334 forint után 2011. július 14. napjától, 47.399.385 forint után 2011. augusztus 19. napjától, 28.910.755 forint után 2011. augusztus 19. napjától, 28.213.989 forint után 2011. augusztus 19. napjától, 31.105.064 forint után 2012. augusztus 19. napjától és 30.614.951 forint után 2011. augusztus 19. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt összegű kamatát, valamint 7.649.316 forint perköltséget.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy a peres felek által kötött vállalkozási szerződés tárgyát annak 1.1. pontja határozta meg, azaz a felperesnek a szerződéshez csatolt tervdokumentációban szereplő munkákat kellett elvégeznie. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes a szerződést teljesítette, a szerződés alapját képező dokumentációban meghatározott munkákat - néhány jelentéktelen kivételtől eltekintve - elvégezte, azok a rendeltetésszerű használatra alkalmasak, amelynek legalapvetőbb bizonyítéka a felperes által indítványozott, a pert megelőzően beszerzett igazságügyi szakértői vélemény. A szerződés teljesítését a szakvéleményen kívül az alábbiak is bizonyítják még:

- az átadás-átvételi eljárás 2011. június 16-tól történő elkezdése,
- 2011. július 4-én a használatbavételi engedély iránti kérelem benyújtása,
- 2011. július 15-től július 18-ig az alperes által tartott rendezvény,
- 2011. július 26-án készült átadás-átvételi jegyzőkönyv,
- a létesítmény 2011. július 28-án felperes által történő készre jelentése,

- a megvalósulási tervek 2011. augusztus 16-án felperes által történt átadása,
- a felperes által az átadás-átvételi eljárásan feltárt összes hiba kijavítása, azok készre jelentése,
- 2011. augusztus 17-én kelt átadás-átvételi jegyzőkönyv,
- a létesítmény alperes által 2011. augusztus 18-án történt birtokba vétele, annak birtokban tartása és azóta a rendeltetésszerű használata,
- az alperes 2011. augusztus 18. óta semmilyen hibát, jótállási szavatossági igényt nem jelentett be a felperes felé,
- a beruházást finanszírozó bank részére a felperes által kiállított számlák alperes általi benyújtása, a bank műszaki ellenőrének igazolása, a bank hitelfolyósítása.

Mindezekon túlmenően a szerződés teljes körű teljesítésére vont le következtetést az elsőfokú bíróság a 12. számú 60.101.334 forint, és a 13. számú 47.399.385 forint vállalkozói díjra kiállított számlákkal kapcsolatban az alperes által kiadott teljesítésigazolásokra tekintettel.

Az elsőfokú bíróság a felperes szerződésszerű teljesítését állapította meg annak ellenére, hogy a létesítmény átadás-átvételi eljárása nem mindenben a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően történt, az alperes az átadás-átvételi eljárást nem zárta le az erre megszabott módon.

Az alperes 2011. augusztus 16-án kelt és a felperes által 2011. augusztus 18-án átvett felmondása/elállása joghatás kiváltására nem volt alkalmas, mert az már a szerződés teljesítése után történt, ezért az alperes nyilatkozata a szerződés hatályát nem érintette.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a szerződés szerinti 2011. május 31-i teljesítési határidőhöz képest a felmondás időpontjában a felperes 77 napos késedelembe volt, azonban álláspontja szerint a késedelem nem a felperesnek felróható okból, hanem az alperes szerződésszegésével, mulasztásaival okozati összefüggésben következett be, amit alátámasztottak a szakvélemény 7., 8. és 10. pontjai is. Az alperesnek felróható az is, hogy a szerződés aláírásakor nem adta át a kivitelezéshez szükséges különböző szakági terveket és engedélyeket. Mindezt igazolja a 22. és 24. számú kooperációs jegyzőkönyv, az építési napló 2011. május 9-i bejegyzése, a 2011. április 26-án kelt alperesi ügyvezető levele és a 2011. augusztusi építési napló bejegyzés, valamint ... felperesi törvényes képviselő előadása, ... és ... tanúvallomása, továbbá a műszaki ellenőr, illetve szakági műszaki ellenőr építési naplóban tett nyilatkozatai. Ezzel szemben az alperes a késedelemmel kapcsolatban a felperes felróhatóságát nem tudta bizonyítani.

A felperes vállalkozói díj jogcímén összesen 195.730.527 forint és késedelmi kamata megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Ebből az összegből a felperes által kibocsátott 12. számú részszámlában 60.101.334 forint, a 13. számú részszámlában 47.399.385 forint szerepelt. Ezen két részszámlában foglalt munkák teljesítését az alperes írásban kiadott teljesítésigazolásban elismerte, és hozzájárult az adott részszámla benyújtásához, azaz mindkét részszámlában szereplő követelés az alperes elismerésén is alapult. A 28.910.755 forint összegű végszámlára jutó felperes által még ki nem számlázott összeg úgy került meghatározásra, hogy az alperes által elismert pótmunkák díjával együtt a vállalkozói díjból levonásra került a felperes által már kibocsátott részszámlák összegéből a vállalkozási szerződés 8.3. pontjában a teljesítési garanciaként meghatározott 10% mértékű visszatartás, amely összesen 59.319.053 forint volt. A vállalkozási szerződés 8.5. pontja alapján a teljes jóteljesítési garanciális visszatartás esedékessé vált, figyelemmel arra, hogy az éves garanciális bejárás határidejére meghatározott 2012. augusztus 18-i határidő úgy telt el, hogy sem addig, sem azóta az alperes a felperes felé nem jelentett be garanciális hibát.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes szolgáltatásának ellenértékét a szakvélemény bizonyítja. A teljesítés során több tervmódosítás volt, illetőleg a megrendelő igényei is változtak, ezért a szerződés eredeti tárgyához képest egyes munkák elmaradtak, amely csökkenti a felperes vállalkozói díj iránti követelését. Az elmaradt munkarészeket és azok 23.393.168 forint összegű értékét a szakvélemény határozta meg.

Az elsőfokú bíróság a teljes 641.400.000 forint összegű vállalkozói díjból kiindulva levonta a 23.393.168 forint elmaradt munkák értékét, hozzáadta a 4.094.450 forint összegű alperes által elismert pótmunka ellenértékét, amely összegből levonta a kereset benyújtásáig a vállalkozói díjból az alperes által megfizetett 388.610.087 forintot, valamint az alperes által a felperes hozzájárulásával a két alvállalkozójának kifizetett összesen 37.760.669 forintot, az így fennmaradó 195.730526 forint vállalkozói díj követelését az elsőfokú bíróság megalapozottnak találta.

A felperes jogalap nélküli gazdagodás jogcímén 30.614.955 forint megfizetésére tartott igényt, amely azon pótmunkáknak minősülő munkák ellenértékét tartalmazta, amelyekre az alperessel nem jött létre megállapodás. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes nem hivatkozhat arra, hogy a szerződés értelmében csak a külön írásbeli megállapodásban rögzített pótmunka árát köteles megtéríteni, mert a felperes szóbeli megbízásra elvégezhetett olyan munkarészeket, amelyek nem tartoztak a szerződés eredeti tartalmához. Ezzel a szolgáltatással az alperes jogalap nélkül gazdagodott, a vagyoni előnyt ezen a jogcímen köteles megtéríteni. A szerződésben foglalt alaki kötöttség azt eredményezi, hogy a felperes ezen munkák után nem vállalkozói díj jogcímén, hanem jogalap nélküli gazdagodás jogcímén igényelhet megtérítést. A pótmunka igény megalapozottságát és azok értékét szakvélemény határozta meg. A szakvéleményben egyértelműen szerepelt, hogy minden egyes pótmunka külön-külön is és összességében is növelte a per tárgyát képező ingatlan értékét. A felperes által végzett pótmunkáknak a per tárgyát képező ingatlanra kifejtett értéknövekedésének összegét 34.709.401 forintban határozta meg. A szakvélemény-kiegészítés megállapításaiból, illetőleg az eredeti szakvélemény 6. számú mellékletében a pótmunka értékeként megjelölt értékekből, a szakvélemény-kiegészítés 2. számú mellékletében a pótmunkáknak az ingatlanon kifejtett értéknövekedése értékeiből következik, hogy azon pótmunkák esetében, amelyekre az alperessel nem jött létre megállapodás, az ingatlanra kifejtett értéknövekedésének összege megegyezik ezen pótmunkák értékével, újraelőállítási értékével, azaz az értéknövekedés összege 30.614.951 forint. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes bizonyította az általa elvégzett pótmunkák felmerültét, mibenlétét és összegét, ezért azokra jogosan tartott igényt, figyelemmel a XXXII. számú Polgári Elvi Döntésre, továbbá a BH2003. 197. számú eseti döntésre. Rámutatott az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes és az alvállalkozók jogviszonya, a közöttük fennálló szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszony, az egymás közötti elszámolásuk nem képezi a jelen per tárgyát. A per eldöntése szempontjából ezért irreleváns, hogy az alperes milyen alvállalkozóknak és milyen összegű kifizetéseket teljesített. Az a körülmény, hogy az alperes az alvállalkozóknak közvetlenül fizetett, nem mentesíti az alperest a közte és a felperes között fennálló szerződésből eredő kötelezettségei alól, az alvállalkozók kifizetése nem eshet a felperes terhére.

Az elsőfokú bíróság mellőzte az alperesnek a felperesi alvállalkozók tanúkénti meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát, mert a felperes teljes körűen és kétséget kizáróan bizonyította a szerződés teljesítését; az alvállalkozók teljesítésének és a részükre történő alperesi kifizetéseknek jelen perben nincs relevanciája; a 6 éven túli peres eljárás indokolatlan elhúzódásához vezetne; 6-7 év távlatából a tanúktól kétséget kizáróan értékelhető vallomás nem várható. Az alperesnek az utolsó tárgyaláson előterjesztett bizonyítási indítványait - azok elkésztettsége miatt - nem teljesítette, figyelemmel arra, hogy azok nyilvánvalóan a per indokolatlan elhúzódásához vezettek volna, illetve azok egy része már a per korábbi szakaszában is előterjesztésre kerültek.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását; másodlagosan a megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, valamint perköltségben marasztalását.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság iratellenesen határozta meg a szerződés tárgyát, mert az nem csak a szerződéshez csatolt teljes dokumentációban foglalt műszaki tartalom megvalósítását jelentette, hanem a perbeli létesítmény teljes körű generálkivitelezési munkáinak az elvégzését.

Változatlanul állította, hogy a felperes a perbeli szerződést nem teljesítette, mert a szerződés tárgyát képező munkálatok egy részét a felperesi alvállalkozók a saját nevükben teljesítve végezték el. Ezzel kapcsolatban tanúbizonyítási indítványt terjesztett elő, amit azonban az elsőfokú bíróság elutasított, mert azt irrelevánsnak tartotta. Kérte ezért ezen tanúk meghallgatását, mivel ennek hiányában nincs abban a helyzetben, hogy a felperes által hivatkozott teljesítésigazolásokkal szemben ellenbizonyítással éljen.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a megállapításra, hogy a geotermikus fűtési rendszer kialakítása nem volt a perbeli szerződésnek a része, ezzel kapcsolatban pedig azt, hogy a felperes a szerződést teljesítette. A perbeli szerződésben a felek rendeltetésszerű használatra alkalmas létesítmény megvalósításában állapodtak meg, melynek a fűtés-hűtés rendszere is a részét képezte. Ezt támasztják alá a szerződés részét képező dokumentumok. Az, hogy a geotermikus rendszer kialakítása a szerződés tárgya volt, a felperes által a kereset 4. számú mellékleteként csatolt kooperációs jegyzőkönyv tartalma egyértelműen alátámasztja. A rendszer kivitelezését azonban a felperes nem végezte el megfelelő időben. A felperes levonulásának időpontjában a szakértői helyszíni szemle megtartásakor sem működött a teljes fűtési rendszer, ezért megállapítható, hogy a perbeli szerződést, amelynek tárgyát képezte a fűtési rendszer kialakítása is, a felperes nem teljesítette.

Változatlanul vitatta, hogy a felperes pótmunkát végzett volna. A felperes által megjelölt munkálatok többletmunkának, illetve műszaki szükségességből eredő munkáknak minősülnek. A felperesnek teljes mértékben tisztában kellett lennie azzal, hogy a kivitelezést úgy vállalta el rögzített határidőre és egyösszegű átalányáron, hogy egyes kiviteli tervek nem álltak a rendelkezésére.

Megalapozatlan az elsőfokú bíróság ítéletének azon megállapítása, hogy a felperes a szerződést 2011. augusztus 18-a előtt teljesítette, mivel ennek ellentmond a keresetben tett állítás, valamint az utolsó tárgyaláson csatolt 2018. augusztus 18-i felperesi levél is.

Sérelmezte a tanúbizonyítási indítvány elutasításának indokait, mert a kereset 2012 áprilisában való benyújtása miatt a per nem lehetett 6 éven túli, ezen túlmenően a per teljes anyaga 2,5 évig a szakértőnél volt, a per közös kérelemre szünetelt is. Álláspontja szerint a tanúk tehettek volna értékelhető vallomást, mert rendelkezhetnek olyan bizonylatokkal, okiratokkal, amelyeket az eljárásban a felperes nem nyújtott be.

Véleménye szerint az elsőfokú bíróságnak a kereset összecszerúségét is vizsgálnia kellett volna, ebből a szempontból pedig nem irreleváns, hogy az alvállalkozóknak milyen összegű kifizetést teljesített. Ezen túlmenően a felperesi alvállalkozóknak történő kifizetés a felperes tudomásával, a beleegyezésével történt, amelyet a fellebbezéshez csatolt e-mailekkel bizonyított.

Sérelmezte, hogy a nem közvetlenül a felperes részére kifizetett összegek vonatkozásában a felperesi követeléssel szemben korábban beszámítással élt, melyet az elsőfokú bíróság nem vett figyelembe.

A felperes végszámlája nem esedékes, mivel az 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) 39/A. § (6) bekezdése szerint a felperes kizárólag abban az esetben nyújthatta volna be a végszámláját, ha igazolja, hogy valamennyi alvállalkozójának megfizette a szerződéses ellenértéket.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

Véleménye szerint az elsőfokú bíróság az iratoknak megfelelően állapította meg, hogy a kivitelezési szerződés tárgyát a szerződéshez csatolt tervdokumentációk képezték, amelyet a szakvélemény megállapításai bizonyítanak.

Értelmetlen és iratellenes az alperes azon megállapítása, hogy a munkálatok egy részét a felperesi alvállalkozók saját nevükben teljesítve végezték el, mivel hatályban volt a generálkivitelezői szerződés, és emellett a felperes és az alvállalkozók közötti alvállalkozói szerződések is. Erre tekintettel a generálkivitelezői szerződés tárgyába tartozó munkákat az alvállalkozók a felperes és az alvállalkozói közötti alvállalkozói szerződés alapján, de csak mint a felperes alvállalkozói végezheték, és így is végezték el. Az elsőfokú bíróság jogszerűen és okszerűen utasította el az alperes tanúbizonyítás iránti indítványát, amelyet megfelelően megindokolt, a tanúk másodfokú eljárásban való meghallgatását ellenezte.

Az iratoknak teljes egészében megfelel az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában szereplő azon megállapítás, hogy a kivitelezői szerződésnek nem volt tárgya a geotermikus fűtési-hűtési rendszer kialakítása, amelynek bizonyítéka a generálkivitelezői szerződés, ez határozta meg a szerződés tárgyát, a szerződéshez csatolt tervdokumentációk között azonban nem szerepelt az épület fűtési-hűtési energiaellátását szolgáló geotermikus rendszer és az abba tartozó vízkutak, illetve az ezek energiaellátására vonatkozó terv, ezeket a munkákat a költségvetés sem tartalmazta. Ezen munkák elvégzésére később sem jött létre a felek között szerződés, figyelemmel arra, hogy az ezzel kapcsolatos árajánlatot az alperes nem fogadta el. Ezen túlmenően a szakvéleményben a szakértő is megállapította, hogy a geotermikus rendszerrel kapcsolatban végzendő munkák nem szerepeltek a szerződés alapját képező dokumentációban.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg a szerződés felperes általi teljesítését, és e körben helyesen hivatkozott a teljesítést alátámasztó bizonyítékokra. Mindezekon túlmenően a szerződés teljesítését bizonyítja a létesítmény internetről letöltött weblapja, továbbá az is, hogy az alperes 2011. augusztus 18-a óta semmilyen hibát, jótállási szavatossági igényt nem jelentett be. A per tárgyát képező valamennyi számlát a bank műszaki ellenőre igazolta és azokra a bank folyósította a hitelt, a számlákon túlmenően a garanciális hibákra visszatartott összegekre is folyósította a hitelt.

Helyes az elsőfokú bíróság ítéletének azon indokolása, hogy a jelen per szempontjából irreleváns, hogy az alperes a felperesen kívül kinek és milyen összegeket fizetett meg. A jelen perben csak annak van jelentősége, hogy az alperes a felperes részére mennyit nem fizetett ki és mennyi a felperes jogos követelése.

Az alperes az általa hivatkozott jogszabályból téves következtetést vont le, mert nem a végszámla benyújthatósága függ az alvállalkozók díjának kifizetésétől, hanem a benyújtott végszámla megrendelő általi kiegyenlíthetősége.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészíti ki, hogy az alperes 2017. március 30. napja óta felszámolás alatt áll. A felperes a jelen perben érvényesített követelését a felszámolási eljárásban bejelentette, a felszámoló biztos a hitelezői igénybejelentést a 2017. május 29. napján kelt levelével visszaigazolta.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi III. törvény (rPp.) 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül, azaz kizárólag a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben szereplő érveket, kifogásokat vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a tényállást - annak kiegészítésére is figyelemmel - helyesen állapította meg, és megalapozott jogi indokolással, az eljárási szabályok megsértése nélkül hozta meg a marasztaló ítéletét.

Az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére nincs ok, mert az elsőfokú bíróság eljárási

szabálysértést nem követett el, valamint a kereset elbírálása körében további bizonyítási eljárás lefolytatására sincs szükség.

Az alperes a fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú eljárásban a felperes követelésével szemben olyan beszámítással élt, amelyet az elsőfokú bíróság nem vett figyelembe. A Fővárosi Ítélőtábla a rendelkezésre álló iratok alapján megállapította, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban nem terjesztett elő konkrét összegre vonatkozó, pert megelőző beszámítást, és a felperes követelésével szemben beszámítási kifogással sem élt. Az alperes a keresetlevél beadását követően 2012. július 5-én benyújtott érdemi ellenkérelmében adta elő, hogy a felperesi szerződésszegés alapján fennálló kötbérigény, a szerződésszegéssel okozott kár és a jótéjesítési garanciával összefüggésben a felperessel szemben viszontkeresettel kíván élni, ekkor azt jelezte, hogy a felperestől igényelt összeg meghaladja a felperes alternatív kereseti kérelmének bármelyikét. Ezt követően azonban határozottan, összecsúszva is megjelölt viszontkeresetet nem terjesztett elő, és nem volt olyan összecsúszva megjelölt beszámítása sem, amelyre az elsőfokú bíróságnak a kereset elbírálásakor figyelemmel kellett volna lennie.

Az elsőfokú bíróság részletes és megalapozott jogi indokolással utasította el az alperesnek a felperesi alvállalkozók ügyvezetőinek tanúként történő meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát. A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú eljárás irataiból megállapította, hogy az alperes a 2016. február 9-én érkezett beadványában kérte először a felperesi alvállalkozók képviselőjének a tanúkénti meghallgatását, bizonyítandó tényként a kivitelezés késedelmét, a felperes teljesítését, az alperes által adott megbízást, illetve az alperes által az alvállalkozók felé teljesített kifizetéseket jelölte meg. Az ekkor előterjesztett bizonyítási indítvány azonban az rPp. 167. § (1) bekezdésében foglaltaknak nem felelt meg, mert nem jelölte meg a tanúk nevét és idézhető címét, csak az egyes alvállalkozókat sorolta fel, és azok székhelyét jelölte meg. A felsorolt alvállalkozók között szerepel a ... Kft. és a ... Kft. is, akikkel a peres felek három oldalú megállapodást kötöttek arra vonatkozóan, hogy részükre az alperes közvetlenül fizesse meg a vállalkozói díjat. A felek az elsőfokú eljárásban kötötték meg ezeket a szerződéseket, annak időtartama alatt fizetett közvetlenül az alperes az alvállalkozóknak, erre tekintettel a felperes a keresetét leszállította, és a ... Kft. részére kifizetett 7.760.669 forinttal, továbbá a ... Kft. részére közvetlenül megfizetett 30.000.000 forinttal a felperes a keresetét leszállította arra tekintettel, hogy ennek a két összegnek a kifizetése az alperes által történt teljesítésnek minősül, és ezzel a két összeggel csökkent az alperessel szemben fennálló követelése. Az alperes a rPp. 167. § (1) bekezdésének megfelelő bizonyítási indítványt az elsőfokú bíróság többszöri felhívása ellenére csak a 2017. június 22-én tartott tárgyaláson - elkésztetten - terjesztett elő. A határidőben előterjesztett bizonyítási indítvány sem alapozná meg az alperes által kért tanúk (az alvállalkozók ügyvezetői) meghallgatását, figyelemmel arra, hogy a felperes teljesítésére, a kivitelezésre, okiratok (levelezés, építési napló), tanúvallomások, továbbá szakértői vélemény áll rendelkezésre, amelyek teljes egybeesésére tekintettel, azok tartalma tanúvallomással nem dönthető meg.

Helyesen mellőzte az elsőfokú bíróság az alvállalkozók ügyvezetőinek tanúkénti meghallgatását arra tekintettel is, hogy az alperes által a felperes alvállalkozóinak adott megbízás, a részükre történt kifizetés a felperes keresetének elbírálása szempontjából irreleváns, mivel az alperes a felperessel állt szerződéses jogviszonyban, amelynek teljesítésére a felperes kötött az alvállalkozókkal alvállalkozói szerződést. Az alperes a vele jogviszonyban nem álló alvállalkozók részére, saját kockázatára teljesített kifizetéseket, amelyet a felperes terhére, annak bizonyítottsága esetén sem lehet figyelembe venni. Az alperes egyébként még összecsúszva sem tudta pontosan megjelölni az alvállalkozók részére történt kifizetéseket, azt 150.000.000-200.000.000 forintban jelölte meg.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló okiratokat, tanúvallomásokat, a közjegyzői eljárásban

készített igazságügyi szakértői véleményt, annak kétszer történő kiegészítését, az igazságügyi szakértő személyes előadását a rPp. 206. § (1) bekezdése alapján okszerűen értékelte és mérlegelte, és azokból helytálló jogi következtetést vont le. A rPp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékok egybevetésével állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződés szerint bírálja el. A bíróság mérlegelése kiterjed egyrészt az egyes bizonyítékok bizonyító erejének megállapítására, másrészt a bizonyítékoknak és a felek valamint a per egyéb résztvevői magatartásának egybevetésére és a maguk összességében való értékelésére. Az okszerű mérlegelésen és értékelésen alapuló tényállás a másodfokú bíróságot is köti, ezért a másodfokú eljárásban nem volt lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére (BH2006. 403.).

Az elsőfokú bíróság az alperes fellebbezésében tett állításával szemben nem állapította meg iratellenesen a tényállást, mivel a felek által kötött szerződés 1.1. pontja egyértelműen annak 2. számú mellékletét képező, a ... .. tervező által készített tervdokumentációt határozta meg a szerződés tárgyaként, azaz a szerződés aláírásakor ahhoz csatolt, és ebben a tervdokumentációban szereplő munkákat kellett a felperesnek elvégeznie. Mindebből az következik, hogy a felperes a szerződést akkor teljesítette, ha annak mellékletét képező tervdokumentációban szereplő munkákat elvégezte, függetlenül attól, hogy ezek a tervek a későbbiekben módosításra kerültek-e vagy sem. A szerződéskötést követően később megkapott terv, vagy többszöri kérdés ellenére egyáltalán meg sem kapott terv, éppen ezért nem képezhette az eredeti szerződés tárgyát. Az igazságügyi szakértő - az alperes által sem vitatottan - az alapszakvélemény 6. oldalán megállapította, hogy a tervek egy része nem volt kiviteli terv, egyes tervek pedig egyáltalán nem álltak rendelkezésre a szerződéskötéskor: engedélyes gázterv, engedélyes csatornaterv, ún. vízjogi létesítési engedélyezési tervek, vízkutak és vezetékeinek elhelyezésére, valamint az ehhez kapcsolódó víz-víz hőszivattyús hőellátás tervei. Az igazságügyi szakértő azt is megállapította, hogy a felperes a szerződés tárgyát képező munkákat teljes körűen elvégezte, az általa felsorolt eltérésekkel és kivételekkel - tervmódosítások, utólagos megrendelői igény -, amelyeknek a szakértő azért nem tulajdonított jelentőséget, mert a felperes a szerződés alapját képező dokumentációban szereplő munkák teljesítésére vállalt kötelezettséget. Az igazságügyi szakértő azt is egyértelműen megállapította, hogy amit a felperes készített el az megfelelt a szerződésben foglaltaknak, és azok a rendeltetésszerű használatra alkalmasak voltak.

Az igazságügyi szakértő az alapszakvéleményében azt is rögzítette, hogy a tervhiányok, illetve a kivitelezés közben keletkező tervek pótmunkákat generáltak. A szerződés teljesítésével kapcsolatos eltérések körében az igazságügyi szakértő az alperes által a fellebbezésben hivatkozott engedélyköteles közműterveket jelölte meg olyan okként, amelyek a szerződés megkötésekor nem álltak rendelkezésre, a később elkészült közműtervek alapján a munkákat a felperes elvégezte, ennek ellenértéke szerepel az alperes által elismert 4.094.450 forint összegű pótmunkában.

Mindezekre, továbbá az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában felsorolt tényekre tekintettel helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes a szerződést teljesítette. A szerződés teljesítését önmagában igazolja a létesítmény alperes által 2011. augusztus 18-án történt birtokba vétele, annak azóta való folyamatos használata, továbbá a kivitelezéssel kapcsolatos hiány, hiba bejelentésének elmulasztása. A felperes teljesítését alátámasztó bizonyítékokat nem dönti meg az alperes fellebbezésében tett az a tényállítás, hogy az építési helyszínen 2011. augusztus 17-én még folyt kivitelezési tevékenység, a felperes - a kivitelezési munkák azonnali hatállyal történő felfüggesztésére vonatkozó - 2011. augusztus 18-án kelt levele, mely utóbbit egyébként az alperes elkésztette, az utolsó tárgyaláson terjesztett elő.

A perbe becsatolt iratoknak teljes egészében megfelel az elsőfokú bíróság által tett azon megállapítás, hogy a szerződésnek nem képezte a tárgyát a geotermikus hűtési-fűtési rendszer kialakítása, mivel ehhez a munkavégzéshez szükséges tervek a szerződéskötéskor nem álltak a

felperes rendelkezésére, az nem szerepelt a szerződés mellékletét képező tervdokumentációban. Erre tekintettel a geotermikus hűtési-fűtési rendszer kialakítása nem képezte a perbeli generálkivitelezői vállalkozási szerződés tárgyát, az ezzel kapcsolatos megállapítás nem iratellenes. Ezt támasztja alá a keresetlevél F/11. sorszámú melléklete, amelyben a felperes hivatkozott az alperestől 2011. április 7-én megkapott víz-víz hőszivattyús hő- és hidegenergia ellátására vonatkozó kiviteli tervdokumentációra. A szerződéskötés időszakában erre vonatkozó semmilyen kiviteli terv nem állt rendelkezésre, ezért a felperes 2011. április 28-án kelt leveléhez csatolta az ezen munkák elvégzésével kapcsolatos tételes költségvetést. A felperes 27.133.465 forint összegű árajánlatára a peres felek között nem jött létre megállapodás, ezeket a munkákat nem a felperes végezte el, de terv hiányában nem is tudta volna elvégezni. A 2011. április 28-án kelt levélben foglaltakra tekintettel irrelevánsak az alperes fellebbezésében megjelölt, ezt megelőzően keletkezett kooperációs jegyzőkönyvek. Mindezt alátámasztja az igazságügyi szakértő véleménye is, aki megerősítette, hogy a geotermikus rendszerrel kapcsolatban a szerződéskötéskor nem álltak rendelkezésre tervek, a geotermikus rendszer egyik fő elemét, a vízkutakat 2011. február 19-i keltezéssel tervezte a tervező, a hőszivattyús energiaellátás tervezésére 2011. március 18-án került sor. Ezt követte a felperesi árajánlat, amit az alperes nem fogadott el.

Megalapozatlan az alperes vitatása a felperes által végzett pótmunkák tekintetében is.

A pótmunkákra vonatkozóan az igazságügyi szakértő már az alapszakvéleményben is tett megállapításokat, annak 6. számú mellékleteként kimunkálta a felperes által elvégzett pótmunkákat, azt nettó 34.709.401 forintban határozta meg. Az igazságügyi szakértő a rendelkezésére bocsátott iratanyagból megállapította, hogy a kivitelező által előterjesztett pótmunka árajánlatok tartalmukat tekintve összhangban vannak mind az építési napló bejegyzéseivel, mind a kooperációs jegyzőkönyvben foglaltakkal, továbbá a helyszíni szemlén tapasztalható megvalósult állapottal is. Mindezt megerősítette a szakértői vélemény kiegészítés I.-ben is, amelyben rögzítette azt, hogy a pótmunkák keletkezésének több oka volt: egyrészt a kivitelezés közben a folyamatos megrendelői igények miatti tervmódosítások, másrészt a szerződéskötéskor hiányzó tervek utólagos, a már szerződés szerint folyó kivitelezési munka időszakában történő elkészítése. A szakértői vélemény kiegészítés I.-ben részletesen kidolgozta a pótmunkákat, az azokért járó ellenértéket, a szakértői vélemény kiegészítés II.-ben pedig megállapította, hogy minden egyes pótmunka külön-külön is és összességében is hasznos és szükséges munka volt, amelyek külön-külön is és összességében is hozzájárultak a per tárgyát képező ingatlan rendeltetésszerű használhatóságához, továbbá ezen kívül is az elvárt, az átlagot messze meghaladó igény szintjének az eléréséhez, valamint minden egyes pótmunka külön-külön és összességében is növelte a per tárgyát képező ingatlan értékét. Azon túlmenően, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban és a fellebbezésben is vitatta a felperes által történt pótmunka végzést, a szakértői bizonyítással szemben az általa tett állításának bizonyítására még csak kísérletet sem tett. A perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény és azok kiegészítései egyértelműen bizonyítják azokat a felperesi munkavégzéseket, amelyek pótmunkának minősülnek, az igazságügyi szakértőnek az ezzel kapcsolatos megállapításait az alperes nem vitatta, ezért a felperes a pótmunkák elvégzését, azok ellenértékét aggálytalan igazságügyi szakértői véleménnyel bizonyította, amelyet az elsőfokú bíróság megalapozottan fogadott el.

Az alperes a fellebbezésében a felperes által benyújtott végszámlát kifogásolta, azonban a felperes nem is állította, hogy a végszámlát benyújtotta volna, ezért az alperesnek az Étv. 39/A. § (6) bekezdésére történő hivatkozása egyrészt nem felel meg az értelmezésének, másrészt az a rPp. 235. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a másodfokú eljárásban - annak megalapozottsága esetén - sem lenne figyelembe vehető.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése

alapján - a fellebbezésre tekintettel részben kiegészített indokolással - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a rPp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint kell a felperesnek a másodfokú eljárásban felmerült költségét megfizetnie. A Fővárosi Ítéltábla az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdései alapján mérlegeléssel, a pertárgyértékre is figyelemmel, a ténylegesen kifejtett ügyvédi munkára tekintettel, mérsékelt összegben határozta meg.

Az alperes fellebbezésének eredménytelenségére és illetékfeljegyzési jogára tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kell a fellebbezési eljárási illetéket megfizetnie az államnak külön felhívásra.

Budapest, 2018. szeptember 18.

. Kurucz Zsuzsánna s. k. a tanács  
elnöke, előadó bíró  
Levek Istvánné dr. s. k. bíró

Dr. Felker László s. k. bíró